St. 59 Poštnina poračunjena (Tassa pagata con la posta) V Trstu, v sredo, 10. marca 1926. Posamezna številka 25 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan [illegible] Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, [illegible] L 70.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posa[illegible] Oglasnina v širokosti 1 kolone [illegible] in obrtne [illegible] osmrtnice, zahvale, [illegible] lase denarnih zavod[illegible] najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci štev. 7, I. nadstr. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Poslanica A. Gabrščeka

Poročajo nam, da je Andrej Gabrščekovo «Poglavje o političnih razkolih», objavljeno v nedeljskem izdanju našega lista, vzbudilo vsepovsod največjo pozornost in da so njegova aktuelna izvajanja deležna splošnega odobravanja v vseh tistih krogih, ki se zavedajo pogubnosti strujarskega razkolništva. S komur smo govorili, je menil: to je bila prava beseda o pravem času in v plemenit rodoljuben namen.

Že s tem, da je pisec opozoril na izjavo škofa dr.ja Mahniča: «Kakorkoli bi se ločili po svojih nazorih, **imamo le vsi eno domovino. Z neslogo in cepljedomovine in lastne bodočnosti»** — že s tem citatom pokojnega cerkvenega dostojanstvenika, pred čegar imenom, spominom in avtoriteto bi se morali ponižno klanjati ravno strujarji, je pisec izrekel izčrpno in neoporečno obsodbo nad razkolniško strujarsko politiko.

Posebno bi mi želeli, naj vsa naša javnost pozorno in s pravim razumevanjem prečita in uvažuje one odstavke, kjer pisec nazorno riše razliko med položajem našega naroda v teh pokrajinah v predvojni dobi in pa med razmerami, v katerih se mora boriti danes za vsako mrvo pravice in za svoj narodni obstanek. Naša javnost se mora zgražati nad drznostjo in — moramo zapisati to trdo besedo — brezvestnostjo trditve, da ni nobene razlike, da se moremo torej brez vsake skrbi, vsake nevarnosti in škode pretepati in klati med seboj ter cepiti svoje energije, ki so itak že tako skromne, da morejo samo tesno združene in koncentrirane, le s težavo in s skrajnim naporom odklanjati grozeče nevarnosti ter odbijati napade na narodni obstanek našega ljudstva.

Ravno v zavesti te razlike priporoča A. Gabršček prepričevalno in z rodoljubno vnemo našemu ljudstvu smotreno in vzp[illegible] delovanje, kjer ni možno to v strnjeni vrsti, in pa plemenito tekmovanje na delu za širjenje prosvete, in to — brez nasprotstev in sovraštva. Svojo objektivnost in pravičnost v presojanju prosvetnega snovanja v obeh taborih na Goriškem kaže pisec s tem, da daje priznanja, kjer je to zasluženo, ne odreka ga tudi prosvetnemu delu v obeh razdvojenih taborih. Veseli se tudi delovanja «Orlov» in Mohorjeve družbe. Želi delitve dela in gabi se mu medsebojno uničevanje koristnega medsebojnega narodno-prosvetnega dela.

Povsem pritrjujemo — ker je to v polnem skladu z našim programom — piscu, kjer odklanja vsak kulturni boj med nami. A to ne le zato, ker bi mogel tak boj le neizmerno slabiti naš položaj in neogibno s paraliziranjem vseh naših energij, marveč tudi zato, ker spričo neznatnosti naših sil ne moremo niti v najmanjši meri soodločevati v boju med svetovnimi naziranji. Mi dostavljamo, da v tem boju ne moremo mi igrati niti tiste smešne vloge, ki si jo prisvaja muha, ko sedi na rogu vola in meni: mi orjemo!

Vso zavestjo izjavljamo, da govori Gabršček v polnem skladu z mišljenjem vse naše poštene in narodno-zavedne javnosti, ko piše:

«Komur sedanje cerkvene in verske naprave ne zadostujejo, kdor hoče izdatnejše delovati za uveljavljanje krščanskih načel med našim ljudstvom, naj le snuje tudi prosvetna društva v ta namen! Nikar pa naj ne žali tistih, ki jim zadostujejo obstoječe verske in cerkvene naprave!»

In tu pripominjamo mi: ne le, da nismo nasprotni takim organizacijam, marveč radi primerno podpiramo delo v krščansko-nravstveno vzgojo ljudstva tudi potom posvetnih naprav, dokler ne očitujejo te s svojim delovanjem kakih posebnih političnih namenov. Če priznavamo koristnost delitve dela na polju stremljenj za nravstveno vzgojo in kulturni in socijalni napredek našega ljudstva — če že ni možno tako delo v skupnih organizacijah — pa odklanjamo, v soglasju z Gabrščekom, **vsak politični razkol kot vnebovpijoč greh proti narodni koristi in zdravi pameti!**

Naravnost ganljiv primer plemenitosti mišljenja in tistega čistega, neskvarjenega in nesebičnega rodoljubja, ki vse pozablja in odpušča, kadar korist naroda to zahteva, sta podala pokojni blagi voditelj goriških Slovencev, dr. Anton Gregorčič in Andrej Gabršček. Oba sta bila svoječasno strankarja, izrazita politična nasprotnika, v ostrem boju med seboj. In vendar sta si v težkih dneh, kritičnih za položaj naroda in njegovo bodočnost, podala roki za sporazumno stremljenje in se zložila v namen da primorske Slovane združita v trdno falango za složno delovanje vseh, ki so blage volje. Dogovorila sta se — kakor naglaša Gabršček — da se povrneta čim prej v domovino, da ustvarita tako edinstvenost slovenskega tabora.

Oprt na tak svoj lastni primer se obrača Gabršček do vseh rojakov, ki sta jim življenska korist in bodočnost naroda res na srcu, **naj napravijo konec politiki, ki jo je pokojni dr. Gregorčič obsojal z gnevom v srcu, ter naj se združijo za edino uspešno, složno delovanje v smislu ugotovitve škofa Mahniča, da «z neslogo in cepljenjem vršimo posel grobokopov lastne domovine in lastne bodočnosti!»**

V veliko pomirjenje je, da se je v našem nedeljskem izdanju istočasno oglasil še drug, v vsakem pogledu neoporečen mož, tesen stanovski sobrat pok. dr.ja Gregorčiča. Mons. dr. Pavlica pravi: **«Moja dobrodelnost je povsem neodvisna od politike, kakor to mora biti po navodilih sv. Stolice!» Njegovo delo je** — nadaljuje — **je apostolat in ne politika, «kakor zahteva to od nas sv. Stolica!»** V zavesti svojega apostolata kliče mons. dr. Pavlica: **krenimo na nova pota!** Ta poziv iz duše vzornega duhovnika, praktičnega borca krščanskih načel, in sina, vdanega svojemu narodu, spopolnjuje najlepše tudi rodoljubni poziv Andreja Gabrščeka.

Oba moža govorita iz duše vseh, ki so blage volje. Rojaki, slušajte in odzovite se temu pozivu, ker le v znamenju složnega dela, medsebojne vstrpljivosti in bratske ljubavi sta rešitev in zmaga. Pa hitro, ker ura bije že enajsta. Krenite na druga, nova pota!

Senat odobril načrte

za reorganizacijo vojske

RIM, 9. Danes je senat razpravljal o načrtih za reorganizacijo vojske. Seja se je pričela pod predsedstvom senatorja Tittonija ob 15. Po prečitanju zapisnika zadnje seje je predsednik Tittoni v daljšem govoru poveličeval zasluge pokojnega senatorja Tržačana A. Hortisa. Načelnik vlade on. Mussolini je predložil senatu zakonski načrt za ustanovitev Italijanske akademije.

Nato je senat prešel k razpravi o vojaških načrtih. General Caviglia je naglašal, da odgovarja le iz dveh brigad sestavljena divizija italijanskemu terenu, medtem ko je divizija s tremi brigadami nemškega izvora ter odgovarja le enoličnemu terenu. General Cadorna je predlagal, da se število vojske zviša od 200 tisoč na 250 tisoč mož, kakor hitro bodo to dopuščali proračunski pogoji. Glavni poročevalec general Giardino, je govoril v prilog zakonskemu načrtu, ki je plod vojnih izkušenj in ki predvideva iz treh brigad sestavljene divizije. Za Giardinom je nastopil Mussolini. Senatorjem je rekel sledeče: Časi so negotovi. Biti moramo opremljeni in pripravljeni. Radi tega vas prosim, da z mirno vestjo glasujete za te vojaške načrte. Po kratki razpravi je senat odobril z neznatnimi izpremembami vse načrte. Jutri ob 13 se bo vršila javna seja.

Sedma obletnica ustanovitve bojnih fašijev

Kot glavni govorniki bodo nastopili vsi ministri in državni podtajniki

MILAN, 9. «Popolo d'Italia» poroča iz Rima: Načelnik vlade in fašistovski vodja Mussolini je odredil, da bodo 23. t. m., na dan proslave sedme obletnice ustanovitve bojnih fašijev vsi člani vlade, ministri in državni podtajniki, imeli spominske govore. Seznam mest, v katerih se bodo vršila večja zborovanja, se objavi v nekaj dneh.

Beneš pride najbrž v Rim

RIM, 9. Čehoslovaški poslanik Mastny v Rimu je izjavil uredniku lista «Impero», da bo Beneš po ženevskem zborovanju najbrž prišel v Rim. Z ozirom na poljsko zahtevo v Društvu narodov je rekel, da je Čehoslovaška, kakor vse ostale nasledstvene države, naklonjena sprejemu Poljske v Svet Društva narodov. V tem smislu bo govoril Beneš tudi na ženevskem zborovanju. V ostalem pa se čehoslovaško stališče popolnoma krije z jugoslovenskim in italijanskim.

Odkritje spominske plošče padlim odvetnikom

BARI, 9. Včeraj je pravosodni minister on. Rocco v sodni palači prisostvoval odkritju spominske plošče v vojni padlim odvetnikom. Po cerimoniji se je vršilo v gledališču Petruzzelli veliko fašistovsko zborovanje, na katerem so govorili on. Re David, državni podtajnik on. Panunzio in minister Rocco.

Pravosodni minister on. Rocco je naglašal, da ima Italija posebno misijo in ta je v prvi vrsti rimska in katoliška.

Zavarovanje gledaliških in kinematografskih uslužbencev zoper nezgode in za življenje

RIM, 9. Med glavnim tajništvom gledaliških in kinematografskih udruženj in glavnim ravnateljstvom zavoda za zavarovanje proti nezgodam je bila sklenjena pogodba, na podlagi katere bodo vsi člani navedenih udruženj zavarovani zoper nezgode in za življenje. Ta pogodba velja tudi za vse gledališke in kinematografske uslužbence.

Zdravstvene razmere Jugoslavije

v ekspozéju ministra Miletića v narodni skupščini - Proračun za nar. zdravje sprejet

BEOGRAD, 9. (Izv.) Na svoji današnji dopoldanski seji je narodna skupščina razpravljala o proračunu ministra za narodno zdravje. Na začetku seje je minister Slavko Miletić podal ekspozé o proračunu svojega resorta, kateri znaša 305,485.000 dinarjev in je tedaj za 16½ milijonov manjši od lanskega. To pa radi splošne redukcije uradništva. Minister je nato v svojem govoru obsežno razpravljal o bolnišnicah in navedel, da predvideva proračun za materijalne potrebe bolnišnic 139,918.000 dinarjev. Napovedal je tudi, da se bo zgradila cela vrsta novih bolnišnic. Navzlic majhnim kreditom in navzlic dejstvu, da je v vseh jugoslovenskih bolnicah nastavljenih le 368 zdravnikov, je do sedaj v Jugoslaviji relativno najmanj bolezni.

Nadalje je minister Miletić ugotovil, da je nahajajo jugoslovenska kopališča v izbornem stanju in da bodo v kratkem zavzela odličen položaj med svetovnimi kopališči. Minister je zaključil s povdarkom, da mora ministrstvo za narodno zdravstvo posvetiti svojo pažnjo predvsem borbi proti tuberkulozi.

Za ministrom sta govorila poslanec SDS Popović in hrvatski federalist Ladislav Polić, ki sta vsak po svoje kritizirala posamezne postavke proračuna in higijensko politiko sedanje vlade.

Na popoldanski seji je poslanec SLS Štercin napadal vlado radi njene zdravstvene politike v Sloveniji, medtem ko je bosanski radikalec Trdić branil postopanje vlade v zdravstvenih zadevah, češ da je zdravstveno stanje Jugoslavije zelo povoljno. Nato je davidovićevec Rafajlović, ki je bil svojčas sam minister za nar. zdravstvo, ostro kritiziral politiko sečanje vlade na zdravstvenem polju ter z obžalovanjem ugotavljal, da posveča vlada premalo pažnje zaščiti mladine. Na koncu svojih izvajanj je zahteval uvedbo «numerus clausus» za zdravnike v krajih z nad 20.000 prebivalci. Po zemljeradniku Kukanoviću je odgovarjal minister Miletić govornikom iz vrst opozicije ter povdarjal dobro voljo vlade za vedno večje zboljševanje zdravstvenih razmer v državi.

Nato je bil proračun ministra za narodno zdravstvo sprejet. Jutri se bo v nar. skupščini začela razprava o proračunu ministrstva vojske in mornarice.

Za proslavo Pašićeve 80-letnice

BEOGRAD, 9. (Izv.) V radikalskem klubu se je popoldne izvršila seja glavnega odbora radikalske stranke, na kateri se je razpravljalo o načinu proslavitve 80-letnice ministrskega predsednika Pašića, katera se bo praznovala v vseh krajih države. V to svrho je bil izvoljen poseben pripravljalni odbor, ki mu stoji na čelu bivši minister Velizar Janković.

Za jugoslovensko-angleško trgovinsko pogodbo

BEOGRAD, 9. (Izv.) Popoldne so se nadaljevala pogajanja med jugoslovensko in angleško delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe med Anglijo in Jugoslavijo. Jugoslov. delegaciji predseduje dr. Rybář, angleški pa poslanik Cunard. Na današnji seji se je v glavnem razpravljalo o tarifnem delu trgovinske pogodbe.

Prihod ministra Stojadinovića v Beograd

BEOGRAD, 9. (Izv.) Ob 14.30 se je povrnil iz Washingtona oz. Londona in Pariza finančni minister Stojadinović, ki se je po svojem prihodu podal k Pašiću ter mu poročal o vspehih svojega potovanja. Zvečer je bil Stojadinović sprejet na dvoru, kjer je ravnotako poročal kralju o svojih pogajanjih v Washingtonu, Londonu in v Parizu.

Jugoslovenska kraljevska dvojica pojde v London, Pariz in Rim

BEOGRAD, 9. (Izv.) Kralj Aleksander in kraljica Marija nameravata oficijelno posetiti London, Pariz in Rim. Ti poseti se bodo izvršili okoli 10. aprila. Poglavarji Italije, Francije in Anglije bodo nato vrnili posete v Beogradu.

Sen. Marconi prestal težko operacijo

LONDON, 9. Včeraj predpoldne se je italijanski senator Guglielmo Marconi podvrgel na neki tukajšnji kliniki težki operaciji. Operacija se je popolnoma obnesla. Marconijevo zdravstveno stanje je zadovoljivo.

Nesreča v premogokopu

BLUE FIELDS (Zapad. Virginija), 9. V nekem premogokopu pri Beclesu se je vnel premogovni plin. Nastala je eksplozija, ki je povzročila, da je 28 rudarjev ostalo zakopanih v rovih pod ruševinami. Radi dušljivih plinov je vsaka rešilna akcija nemogoča. Kmalu nato je tudi v nekem drugem, bližnjem rudniku prišlo do eksplozije. Trideset rudarjev je v nevarnosti.

Zborovanje Društva narodov

Prve težave nepopustljivosti Nemčije napram Poljski

ŽENEVA, 9. Včeraj dopoldne je Svet Društva narodov imel sejo, na kateri je določil dnevni red za izredno zborovanje Društva.

Popoldne pa je predsednik Sveta, japonski zastopnik Ishii, otvoril izredno zborovanje. V svojem otvoritvenem govoru je še posebno povdarjal, da je preteklo komaj mesec dni odkar je Nemčija vložila prošnjo za sprejem v Društvo narodov ter da so se v tako kratkem času zbrali v Ženevi zastopniki posameznih držav, kar pač priča, da je Društvo narodov dobro urejeno. Zborovanja so se udeležili zastopniki 48 držav; manjkale so delegacije Argentinije, Bolivije, Kostarike, Haitija, Hondurasa, Paname in Peruja. Po overovljenju listin posameznih delegacij je bil za predsednika zborovanja izvoljen načelnik portugalske delegacije, Alfons Avgust da Costa, ki je potem imel daljši govor. Izvoljeni sta bili nato še dve komisiji: prva, politična, ima proučiti prošnjo Nemčije za pristop; vodi jo angleški zunanji minister Chamberlain. Druga komisija, kateri načeljuje Loucheur, se bo bavila z upravnimi vprašanji. Po izvolitvi 6 podpredsednikov je bila prva seja zaključena.

Kakor znano, je na prvem sestanku zastopnikov držav, ki so podpisale locarnske dogovore, Stresemann obrazložil stališče Nemčije v vprašanju razširjenja Sveta Društva narodov. Nemčija se odločno protivi temu, da bi obenem ž njo tudi druge države dobile svojega stalnega zastopnika v Svetu, ne nasprotuje pa nikakor predlogu, ki ga je formuliral Chamberlain v angleški spodnji zbornici, da bi se namreč določilo posebno komisijo, ki bi proučila vprašanje razširjenja Sveta in poročala pozneje na prihodnjem zborovanju Društva narodov.

V imenu italijanske delegacije je sen. Scialoja predlagal, naj bi se Nemčiji odkazalo sedež v Svetu ter naj bi se obenem sestavilo komisijo, ki naj bi tekom 2 dni stavila svoje predloge glede ustanovitve stalnih sedežev tudi za nekatere druge države. Predlog senatorja Scialoje je podprl in zagovarjal tudi Briand. Nemška delegacija pa je izjavila, da ne more pristati na tak predlog.

PARIZ, 9. Poročevalec «Petit Journala» sporoča svojemu listu iz Ženeve, da bi Francija bila, v slučaju potrebe, pripravljena pristati na odgoditev razširjenja Sveta Društva narodov, a to le pod sledečimi pogoji: 1) če se Španija, Brazilija in Poljska s tem strinjajo; 2) če se Nemčija pismeno obveže, da ne bo nasprotovala vstopu Poljske v Svet. Kakor pa vse izgleda, si Nemčija sedaj še nikakor noče vezati rok. Francija pa tudi ne bo hotela pustiti Varšave na cedilu.

Sestava nove vlade poverjena Briandu

PARIZ, 9. Včeraj popoldne je Doumergue sprejel predsednika in glavnega referenta parlamentarne finančne komisije. Predvidevajo, da bo Doumergue poveril Briandu nalogo, da sestavi novo vlado, vendar pa ni še gotovo, če bo Briand pripravljen pričeti pogajanja za rešitev sedanje krize.

Pozneje je predsednik republike pozval k sebi posl. Bienvenuja, predsednika levičarskih demokratov, posl. Cazalsa, predsednika radikalnega kluba, poslanca Péreta, načelnika levičarskih radikalov, in načelnika socijalistov, posl. Bluma. Stranka radikalnih socijalistov je imela včeraj dva sestanka, na katerih je razpravljala o političnem položaju. Pojavili sta se dve struji, katerih prva bi hotela levičarsko koalicijsko vlado, v kateri bi socijalisti ne bili zastopani; druga struja pa hoče, da bi v taki vladi sodelovali tudi socijalisti.

«Matin» piše, da so tekom včerajšnjih posvetovanj skoro vsi, ki so bili pri Doumergue-u izrazili mnenje, da je Briand gotovo najbolj poklican in zmožen rešiti sedanjo krizo. Poleg tega so tudi vsi mnenja, da mora Briand še nadalje ostati zunanji minister.

PARIZ, 9. Predsednik Doumergue je hotel poveriti Herriotu nalogo, da sestavi novo vlado. Na to ponudbo je pa Herriot odgovoril, da je z ozirom na ženevsko konferenco za izvršitev take naloge bolj poklican Briand. Doumergue je pozval k sebi Brianda, da mu poveri sestavo nove vlade.

PARIZ, 9. Briand je načeloma sprejel nalogo, da sestavi novo vlado. Končnoveljaven odgovor bo dal v najkrajšem času.

Neosnovane vesti o uporih grških mornarjev

ATENE, 9. Atenska agencija zanikuje odločno vesti o uporu grških mornarjev v Solunu. Pomorska divizija, ki se je udeležila vaj ter spremila predsednika Pangalosa v Solun, se je povrnila v Faleron.

Komunistična demonstracija proti Bethlenu

udušena od budimpeštanske policije

BUDIMPEŠTA, 9. Včeraj popoldne se je pojavilo med občinstvom, ki se je šetalo po ulicah v središču mesta, nekoliko slabo oblečenih mož, ki so bili od policije pozvani, da dokažejo svojo istovetnost. Možje so izjavili, da so člani skrajne socijalistične stranke «Vagi» in da imajo po navodilih sindikata stranke nalogo, da iznenadijo policijske agente. Vse te ljudi — 46 po številu — so nato stražniki aretirali. Ker so bile mestne ulice močno zastražene, se javni red ni kalil. Pri aretirancih se je našlo nekoliko rdečih zastav z napisom: «Doli z Bethlenovo vlado! Hočemo sovjete namesto regentstva!» Aretiranci so bili naznanjeni sodnemu oblastvu pod obtožbo hujskanja k nasilju.

Vodje bolgarskih revolucijonarnih organizacij

obsojeni na smrt od sofijskega sodišča

SOFIJA, 9. Tukajšnje sodišče je proglasilo razsodbo v procesu proti načelnikom revolucijonarnih organizacij enotne fronte. Proces je trajal več dni in se je vodil na podlagi zakona za zaščito države. Razni obtoženci, med njimi Kosta Todorov, Obov, Nedeljko, Atanasov, Georgi, Dimitrov, Stojanov, Janev, Pasin in Kolarov so bili obsojeni na smrt. Vsi obsojenci so izključeni od ugodnosti zadnje amnestije ter so bili obsojeni v kontumaciji, ker se vsi nahajajo v inozemstvu. Od vseh obtožencev je bil oproščen le bivši minister Bakalov.

Stanje dohodkov in plačil vojnih reparacij

PARIZ, 9. Generalni agent za plačila vojne odškodnine je objavil stanje dohodkov in plačil dne 28. februarja 1926. Iz njegovega poročila izhaja, da je prejela Italija meseca februarja 1926 na račun vojne odškodnine 5,765.069.70 mark v zlatu. V isti dobi je prejela Francija na isti račun 46,640.556.90, Anglija 18,628.299.45, Belgija 13,161.427.58, kraljevina SHS 18,509.150.45, Romunija 846.840.72, Portugalska 585.352.41, Grška 248.227.06 in Poljska 6.011.36.

Politične vesti

NOVA FAZA V MADŽARSKI FALSIFIKACIJSKI AFERI

Dejstva, ki so prišla zadnje čase na dan, so za grofa Bethlena porazna, ker dokazujejo, da je bil direktno udeležen na tej aferi.

V Budimpešti že govorijo o spremembi vlade. Ali kaj bi pomenila danes sprememba vlade, ko so v sedanjo škandalozno afero zapletene skoro vse struje protirevolucijonarnega režima? Izmena grofa Bethlena s kakšno drugo tudi kompromitirano politično osebo bi ne stvarno pomenila nikake spremembe. Ako naj pride do zboljšanja, mora priti sprememba — sistema. Ali kak sistem bi se mogel danes izvesti v Madžarski? To je ravno tisto veliko vprašanje. Kdo bi mogel po Bethlenu prevzeti vlado? Kdo ima za to dovolj moči v parlamentu in izven parlamenta? Madžarska opozicija je sicer precej močna, ali ni edinstvena in nima potrebne večine. Moglo bi se misliti edino le na koalicijo, na koncentracijski kabinet, v katerem bi bila zastopana tudi današnja vladna stranka. Mogel bi se eventuelno ustanoviti tudi kabinet centra. Toda kdo more vedeti, kako se bodo nadalje razvijali dogodki?!

Mnogo je ob sedanjih razmerah odvisno od načrtov madžarskih legitimistov. Očividno je, da hočejo izkoristiti Bethlenov kritični položaj, da zagotovijo sebi privilegije in ohranijo sedanji sistem! Regent Horthy naj bi odstopil, a na njegovo mesto bi hoteli postaviti Apponyi-a. V tem slučaju bi grof Bethlen ostal na svojem mestu, ali pa bi vstopil v novi kabinet kot minister za vnanje stvari! Seveda je v programu legitimistov slej ko prej na prvem mestu — vprašanje kralja, vzpostave monarhije. Če Bethlen sprejme njih program, so legitimisti pripravljeni za sodelovanje z njim. To pa zato, ker se bojijo spremembe sistema, da bi namreč prišel na vlado meščanski liberalni sloj in bi se madžarski narod izrekel proti monarhiji in za republiko. Zato mislijo aristokratje na kompromis s kompromitiranim grofom Bethlenom in bi hoteli rešiti njegov režim. Obvezujejo se sicer, da za čas desetih let ne bodo sprožali vprašanja kralja. Po desetih letih pa, ko mladi Oton Habsburški doraste, bi po načrtih legitimistov vprašanje vzpostave monarhije postalo aktualno. Taki so načrti madžarskih legitimistov. Za sedaj hočejo zadrževati napredek demokratske struje in čakati na ugodnejše okolnosti. Toda čas utegne prekrižati njih račune, posebno pa dejstvo, da sosedne države mislijo na nevarnost eventualne habsburgovske restavracije v Madžarski.

Naročajte in širite „EDINOST"

DNEVNE VESTI

Pravna disciplinacija dela

Včeraj se je otvorilo zasedanje senata. Na dnevnem redu razprav bodo nekateri važni zakonski načrti, med katerimi naj se omeni sedem načrtov o preureditvi armade in mornarice, ki jih je zbornica že sprejela, dalje zakonski načrt o uredbi vojaške pisarne prestolonaslednika Humberta in poleg še nekaterih drugih tudi načrt o «pravni disciplinaciji dela» ali o sindikatih in njih pravnem priznanju. Ta poslednji je brez dvoma najvažnejši, ker gre za zakon, po katerem bodo prizadete milijonske množice delavstva Italije. O vsebini načrta tega zakona smo poročali obširno že tedaj, ko je bil predložen zbornici. Disciplinacija, ki se uvede z novim zakonom, bo predstavljala sistem, ki bo slonel v glavnem na sledečih načelih:

1) Pravno priznanje sindikatov, kateri bodo podvrženi nadzorovanju s strani države;

2) postavna uredba skupnih delavnih pogodb;

3) obvezno delovno sodstvo;

4) prepoved zapretja podjetij na eni in stavk na drugi strani v interesu zdržnosti proizvodnje v državi.

K temu zakonskemu načrtu se je prijavilo za besedo nekoliko senatorjev. Gotovo pa je, da bo načrt odobren tudi v senatu brez večjega odpora, in sicer v najkrajšem času. Zato moramo biti pripravljeni, da bo v najbližji bodočnosti objavljen v uradnem listu kraljevine. Tedaj se povrnemo k novemu zakonu s primernimi pripombami in navodili za naše delavstvo.

TUDI KAPITAL BO DISCIPLINIRAN.

Kakor poročajo rimski listi, predloži vlada kralju v podpis v najkrajšem času odlok o disciplinaciji zviševanja kapitala delniških družb. Novi odlok bo določal, da se ima zvišanje kapitala delniških družb predložiti finančnemu ministru v predhodno odobritev. Brez takega privoljenja s strani vlade se bo smel zvišati kapital delniških družb le v sledečih slučajih: a) ako zvišanje ne znaša več nego eno četrtino delniške glavnice in ako sta od zadnjega zvišanja pretekli najmanj dve leti; b) ako kapital delniške družbe z novim poviškom vred ne znaša več nego 5 milijonov lir.

SMRTNA KOSA.

Eden za drugim odhajajo v večnost, ki smo jih v življenju ljubili, spoštovali in visoko cenili njihove vrline. Globoko nas je pretresla včeraj popoldne iznenada — ker nismo nič čuli o njegovi bolezni — došla nam vest, da je umrl naš — naglašeno **naš** — **Vekoslav Kodrič**, posestnik pri Sv. Ani. Žnjim je odšel iz življenja eden najboljših slovenskih mož ne le v svojem okrožju, marveč v vsej okolici. Mož nizke postave, gibčen — kljub bremenu let — kot živo srebro, delaven gospodar kot mravlja, najlepši vzor svojim sovrstnikom; kot hrast in siva skala na Krasu neomajen v svoji narodni zvestobi, in vsekdar požrtvovalen na korist svojega naroda. Kdor zasleduje našo rubriko «Darovi», je ob vsaki veseli ali žalostni priliki čital ime našega zlatega Vekoslava. Pa ne le, da je sam dajal, je tudi druge vzpodbujal ob vsaki priliki. Pokojnik je bil nepremično udan našemu vodstvu in naši politični organizaciji. Kodričeva hiša je dom slovenskega poštenja. Rodom je bil pokojnik iz Rihemberka (Brje). Njegova smrt pomeni veliko izgubo za slovensko stvar v okrožju Marije Magdalene. Ohranjen in blagoslovljen bodi spomin Vekoslava Kodriča! Številni njegovi družini, vzgojeni strogo v duhu pokojnikovem, izrekamo globoko čutjeno sožalje. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne.

Pri Sv. Luciji je umrla gospa **Eliza Rakušček**, rojena Jakli, učiteljeva soproga. Težko zadetemu soprogu, gospodu Josipu Rakuščeku, in vsej družini izrekamo iskreno sočutje.

DAVKI

Županstvo tržaške občine opozarja, da so od 8. do 15. t. m. izloženi v mestni hiši, — I. nadstropje, vrata št. 28 — seznami raznih občinskih davkov. Uradne ure za ogled seznamov so od 8.30 do 12.30. Kdor ugotovi kak pogrešek ,se lahko pritoži na prefekturo in sicer v enem mesecu računajoč od 15. marca.

Društvene vesti

— **M. D. P. Opčine.** Danes točno ob 7. uri redna odborova seja. Prosim, da se te seje udeleži tudi prejšnji odbor.

Po odborovi seji ob 8. uri dramatične vaje.

V četrtek točno ob 8. uri skupen sestanek. Prosim točnost. Ta dan knjižnica ne bo odprta. — Tajnik.

— **Dramatični odsek «čitalnice».** Nocoj ob 8.30 vaja za jutrajšnjo reprizo «Papâ ekscelence». Poskušnje tudi z novim reflektorjem. Vsi in točno. Režiser.

Naše gledališče

REPRIZA «PAPA' EKSCELENCE.

Jutri, v četrtek ob 8.45 točno uprizori dramatični odsek «Čitalnice» slovito trodejanko g. Rovette «Papâ ekscelenca». Ta drama je dosegla v nedeljo pri premijeri krasen uspeh. Ploskanje po drugem in tretjem dejanju kar ni hotelo prenehati, tako je bilo občinstvo zadovoljno z igranjem. V glavnih ulogah nastopijo g. Terčič, gdčna Stepančičeva in g. Sila. Igro režira g. Širok. Novo originalno inscenacijo je izdelal naš umetnik g. Černigoj. — Kdor hoče videti res nekaj lepega, ta pride jutri k Sv. Jakobu. Predstava konča pravočasno, da bodo na razpolago še tramvajske zveze na vse strani.

Iz tržaškega življenja

VELIKA TRAMVAJSKA NEZGODA NA GOLDONIJEVEM TRGU

Dve osebi ranjeni. — Velika materijalna škoda.

Včeraj popoldne okoli 15.30 se je pripetila na trgu Goldoni, velika nezgoda, ki je povzročila med občinstvom par trenotkov divje zmešnjave. Nov tramvajski voz, ki je privozil skozi predor Montuzza proti mestu, je radi slabo delujočih zavor skočil s tira in se zaletel v izložbeno okno neke urarne. Dasi je ob tistem času vrvel na trgu zelo živahen promet, k sreči ni bilo človeških žrtev; ranjena sta bila samo dva delavca, ki sta se nahajala v ponesrečenem tramvajskem vozu.

O nesreči smo zvedeli sledeče podrobnosti.

Te dni je tehnično ravnateljstvo tramvajskih prog sklenilo spraviti v promet nov voz, ki je pred kratkim dospel iz tovarne v Milanu. Včeraj je imel ta voz, označen s št. 192, izvršiti prvo poskušno vožnjo, na kateri so imeli posebni delavci — strokovnjaki ugotoviti, ali so vse priprave v redu. Ta naloga je bila poverjena 60-letnemu podnačelniku tramvajske delavnice Frideriku Ronga, stanujočemu v ulici Cunicoli št. 11, njegovemu 25-letnemu sinu Hugotu, ki je elektrotehnik, in še dvem drugim delavcem — elektrotehnikom. Okoli 15 ure je četvorica odrinila od tranvajske lope pri Sv. Soboti in pičle pol ure pozneje se je voz že premikal skozi predor Montuzza. Tekom vožnje skozi predor je Friderik Ronga, ki je vodil voz, nenadoma ugotovil, da je zavora na zračni pritisk odpovedala. Ker je proga na tistem delu proge precej strma, je voz začel drveti s čimdalje bolj naraščajočo naglico proti trgu Goldoni. Ronga je skušal uporabiti ročno zavoro, a iz dosedaj še neznanih vzrokov se mu pa to ni posrečilo. Tedaj sta elektrotehnika Josip Blaschich in Emil Sagel, uvidevši nevarnost, drug za drugim skočila z voza in se tako rešila. Fran Ronga in njegov sin sta pa ostala vsak na svojem mestu. Voz je medtem že drvel z naglico kakih 40 km navzdol po ulici S. Pallico, prihrumel v par sekundah na trg Goldoni, kjer se križajo razne proge, in tam skočil s tira. Prilomastil je naravnost pred vrata urarske delavnice g. Segulina, ki se nahaja v pritličju hiše št. 11, razbil izložbeno okno ter s sprednjim delom popolnoma zamašil izhod, tako da ni nihče mogel iz urarne. Nenavadni prizor je vzbudil med zelo številnimi osebami, ki so se tedaj mudile na trgu, velik strah in zmešnjavo. Toda k sreči ni bilo hujšega. Pač čudežen slučaj je nanesel, da ni bilo tedaj na tistem mestu, ki je, kakor znano, križišče vseh mestnih tramvajskih prog, nobenega drugega tramvaja, sicer bi bila nesreča brezdvomno imela tragične posledice.

Ko je poleglo prvotno vznemirjenje, so ljudje priskočili na pomoč Franu in Hugotu Ronga, ki sta ostala v ponesrečenem vozu. Oba sta bila poškodovana; Fran je bil ranjen na desnem kolenu, zadobil je najbrž tudi notranje poškodbe in je poleg tega imel še hudo pretresene živce; njegov sin Hugo je pa krvavel iz številnih ran na glavi in rokah. Oba sta dobila prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, nato sta bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so ju sprejeli v kirurgični oddelek. Fran Ronga bo okreval v kakih 8 dneh, ako ne nastopijo kake komplikacije, njegov sin se bo pa moral zdraviti kake 4 tedne.

Tramvajski voz se je na sprednjem delu ves polomil. Ostal je na licu mesta do pozne ure. Zelo veliko škodo je trpela Segulinova urarna, kjer je bilo strto izložbeno okno in dragoceno blago, ki je bilo izstavljeno v njem, deloma polomljeno in poškodovano. Skupna škoda ni bila še ugotovljena; baje se suče okoli 60.000 lir.

Dva samomora.

Na židovskem pokopališču pri Sv. Ani je predvčerajšnjim popoldne iskala večni mir 50-letna zasebna uradnica Ifigenija Pignon, stanujoča v ulici Tor S. Lorenzo št. 6. S tem namenom je zavžila 8 pastilj jedkega sublimata. Nesrečno žensko je proti večeru našel čuvaj pokopališča, ki je takoj telefoniral za pomoč na rešilno postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je Pignonovi izpral želodec, dasi je vedel, da ji ta operacija ne more rešiti življenje. Nesrečna ženska je bila nato prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je včeraj zjutraj izdihnila. Vzroki samomora niso znani.

— V svojem stanovanju na Corso Garibaldi št. 25 se je včeraj popoldne vzel življenje 46-letni brezposelni manufakturni agent Cesare Frausin. V odsotnosti matere, ki je šla nakupit nekatere kuhinjske potrebščine, se je obesil na kavelj pri oknu. Ko se je okoli 14. ure mati vrnila, je bil nesrečnik že mrtev. Po oblastvenem izvidu je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Frausin je šel v smrt radi brezposelnosti in bede.

Odmev roparskega umora.

Pri Zgornjih Ležečah nad Divačo umorjena ženska ni Marija Pregelj iz Sežane št. 232, kakor bi se dalo sklepati iz našega poročila v včerajšnji številki, temveč neka druga ženska, katere istovetnost do sedaj ni bila še dognana.

Vesti z Goriškega

LJUDSKO GLEDIŠČE - TRG. DOM

Francé Bevk: «Materin greh»

V nedeljo 14. t. m. se ponovi Bevkova drama v štirih dejanjih «Materin greh». Igra je doživela pred dnevi svojo prvo uprizoritev ter dosegla pri občinstvu najboljši uspeh. Bila je naravnost slavnostno sprejeta. Da je igra tudi velike literarne vrednosti, o tem priča pa že zanimanje, ki je je zanesla ta igra tudi v vse literarne kroge. Igranje in odrska oprema ob tej prvi uprizoritvi je bila naravnost sijajna. Dolžnost vsakega našega človeka je, da si ogleda delo pisatelja-domačina ter s tem dokaže, da ima polno umevanja za vse podobne kulturne pojave. Že pri dveh prvih uprizoritvah je bila dvorana Trg. doma nabito polna in tudi ob tej zadnji ponovitvi naše občinstvo gotovo ne bo izostalo.

VI. sinfonični koncert prijateljev glasbe

V četrtek 11. marca bo požrtvovalni in neumorni, 40 članov broječi orkester izvajal svoj VI. sinfonični koncert. Ni jih ostrašila niti denarna izguba pri V. koncertu, ampak so šli kljub vsem težkočam naprej po začrtani poti ter bodo pod vodstvom Rudolfa Lipizer-ja nudili sledeč izbran program: 1) V. A. Mozart — serenada v sol magg. za orkester; 2) Eduard Elgar — serenada v Mi min., op. 20; 3) Vivaldi (1680-1743) — Suite v Mi min.; 4) Eduard Grieg — Iz suite Peer Gynt I.; 5) J. Pergolesi (1710-1736) — simfonija v sol magg. za orkester. — Nedvomno, da bo občinstvo z obilnim obiskom podprlo prizadevanje društva.

Izgon poslanca Pisentija iz fašistovske stranke

Izgon poslanca Pisentija iz fašistovske stranke je potrjen in odobren i od Mussolinija samega. Zato bo Pisentiju le težko prinesel kako ugodno rešitev njegov priziv na veliki fašistovski svet.

DRUŠTVA

— **Renče.** Naše «Bralno in pevsko društvo Svoboda» priredi v nedeljo dne 14. marca ob 3.30 pop. v društveni Žniderščič-Delpinovi dvorani «Razvalino življenja». Kdor pozna renške igravce in Finžgarjeve drame, v nedeljo gotovo ne bo izostal.

— **Planinsko društvo v Gorici.** III. letošnji izlet se bo vršil dne 14. t. m. in sicer v dveh skupinah: I. skup.: Odhod iz Gorice ob pol osmih s Katarinijevega trga preko Peči na Trnovo, odtod na Sv. Mihael. Kosilo na Sv. Mihaelu iz nahrbtnika. II. skup.: Odide ob pol enih s Katarinijevega trga čez Kronberg k izviru Lijaga. Pri izviru snidenje s prvo skupino. Odtod skupen odhod v Gorico.

— **Solkan.** V nedeljo, dne 14. marca t. l. priredi «Slovenska čitalnica» dramo v treh dejanjih «Vrtinec» in sicer ob 5. uri popoldne v dvorani g. Alojzija Mozetiča. Drama slika nravstvene prilike sodobnosti ter je pri nas še nepoznana.

SOLKAN

Sportni klub «Volga» v Solkanu kanu je dobil poziv od goriške policijske oblasti, da naj spremeni klubovo ime. — Baje se je to zgodilo na spodbudo nekaterih domačinov. Ako odleti samo prednja črka «V» bodo lahko že vse te male dušice potolažene.

IZ MIRNA.

Sportno gibanje širom naše dežele zavzema vedno širše polje. Zdelo se je, da se pečajo s sportom le razna sportna društva, ki imajo menda le ta namen, da ga gojijo, kar ni dobro. Dobro pa je, da se v posameznih kulturnih društvih vedno bolj goji tudi zdrav sport. Če bo to gibanje tudi ostalo v svojem jedru zdravo, ga bomo samo veseli in mu priskočili na pomoč v vsakem oziru.

Pri nas sta igrali predzadnjo nedeljo četi Slavija in Ipava z izidom 2 : 1.

VOLARJE

Vodovodno vprašanje.

Čitali smo pred kratkim v «Edinosti» obširno poročilo o vodovodih v nam bližnjih vaseh, in čudili smo se, ker se našega vodovoda g. pisec ni prav nič doteknil. To vprašanje pa je tudi pri nas živo.

Sredi vasi imamo studenec, ki precej pridno daja vodo, poleg njega je korito, kjer napajamo živino. Torej, če je živina blizu, že ni prav čedno. Drugega vodovoda pri nas ni. Pri že omenjenem studencu se toči že danes voda za vso vas in za vse: Za živino, za pranje, za ljudi itd., čeravno so se že pred vojno potegovali nekateri naši gospodarji za to, da bi se napravil vodovod za vso vas, tako da bi imela vsaka hiša svojo pipo in ne samo svoj žleb.

Važno je to zlasti zato, ker vode pri nas ne manjka. Takoj za vasjo leži Selišče, kjer teče precej močan potok, ki nikdar ne usahne, izpod Mrzlega vrha. Seveda je pri Selišču potokova struga preveč nizko in bi od tu ne bilo mogoče napeljati vode. Takoj za mlinom pa se potok silno dvigne in prav nič nemogoče bi ne bilo, napraviti kakih 500 m više reservoar, ki bi potem lahko hranil vso vas z zdravo vodo.

Toda danes skoro ne upamo na izvedbo tega načrta. Prvič imamo v občini komisarja, ki se za taka vprašanja presneto malo zanima, drugič bi pa bilo težko tudi v vasi sami začeti s kako tako propagando, ker bi najbrže naleteli na marsikatero gluho uho.

Odločil bo najbrže tudi o tem vprašanju čas, ki nas povede iz enega spoznanja v drugo in nam da razumeti stvari, ki jih prejšnji rod ni pojmil.

ČEKOVNIK PRI IDRIJI.

Čudna je naša vas, poglej jo potem s katerekoli strani in kadarkoli. V hribih je, raztresena je, majhna je, da niti svoje šole ne premore. Zato pa se ni čuditi, če je morda to prvi dopis v kakem časopisu iz naše vasi, zlasti še v «Edinosti».

Včasih smo mnogo služili in kupčevali z drvi. Imeli smo za naše hribe pripravne vozove in pa živino, ki je bila idrijskemu gozdnemu skrbništvu dobro znana, da nas je stalno najemalo za prevoz drvi iz stare Mikove, Bele in drugod. Poleg tega se je še doma mnogo sekalo, če niso naši fantje delali v eraričnih gozdovih, kar je bilo največkrat. Hitro po vojni so se zelo zagnali v naše gozdove in mnogo dela je bilo. Sedaj se vsako leto manj seka, menda ker hočejo popraviti prvo krivico, ki so jo prizadeli našim gozdovom. Zato pa domači gozdovi trpijo, ker ne zmoremo silnih davkov.

Seveda tudi mlekarske zadruge nimamo, čeravno je precej molzne živine v naših hlevih. Kdo ve, kdaj šele bo to.

Vesti iz Istre

KRVAVI POTOK.

Osebni avtomobil povozil dečka.

V pondeljek dne 8. t. m. je peljal Anton Mahne iz Tatri št. 31. voz sena v Trst. S seboj je vzel svojega fantiča starega krog 12 let, ki mu je pomagal v klancih z zavoro pristavljati voz. Srečno sta dospela do Krvavega potoka. Ravno pri gostilni A. Žerjava je fantič opustil zavoro, ker konča tam strmina ceste. Hotel je k očetu, ki je gonil vole, a tedaj pridrvi z vso naglico avtomobil iz Trsta v smeri proti Reki ter podere fantiča na tla. Ugotovilo se je, da je avtomobil zlomil fantiču levo nogo v piščali. Gotovo je imel fantič še notranje poškodbe, ker se mu je kri ulila iz ust. Ubogi oče dene fantiča na voz ter ga pelje dalje proti Trstu v nadi, da bo v bolnišnici v kratkem času ozdravel. Kje je varnostna oblast, da ne skrbi vsaj toliko, da ne gospoda v avtomobilih masti ubogih ljudi po cesti za svoj lastni sport!

DAROVI

Mesto cvetja na krsto blagopokojnega prijatelja Vekoslava Kodriča daruje gosp. Franjo Kravos Lir 20.— «Šolskemu društvu».

V počastitev spomina nepozabnega blagopokojnega strica g. Vekoslava Kodriča daruje družina Josipa Kodriča 50 Lir za podružnico «Šol. društva» pri Sv. M. Magd. (denar za podružnico hrani urad Š. D.)

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 9. marca Amsterdam od 995.— do 1005.— Belgija od 113.— do 113.50; Pariz 90.50 do 91.25 London od 121.10 do 121.25 ; New York od 24.80 do 24.92; Španija od 350.— do 354.— ; Švica od 480.— do 482.50 ; Atene od 34.75 do 36.— ; Berlin od 5[illegible]2.- do 596.— ; Bukarešt od 10.50 do 11.— Praga od 73.75 do 74.50; Ogrska od 0.0348 do 0.0352; Dunaj od —.350 do —.354; Zagreb od 43.95 do 44.25.

Benečijske obveznice 70.80.

VALUTE:

Trst; 9. marca Avstrijske krone od 0.0346 do 0.0352 . dinarji od 43.60 do 44.10; dolarji od 24.75 do 24.90; novci po 20 frankov od 95.— do 96.— ; funt šterling od 120.90 do 121.25.

Mira Burger
Boris Samsa
poročena
Il. Bistrica, 7. marca 1926.
Grajščina Poganek S. H. S.
345

MALI OGLASI

4 **KRAVE,** tolminske pasme, z mladim mlekom, se prodajo v Rojanu, Molini 731. Hvala Jakob 320

POVRŠNIK črn, siva obleka, za srednjo moško postavo, snažna postelja, vse po ugodni ceni. Via San Francesco 34/III. 321

BRIVSKEGA pomočnika sprejme takoj — proti dobri plači. Piskač na Općinah. 322

GLASOVIR, Bösendorfer, v dobrem stanju, se proda za L 1700.— Tovarna glasovirjev Pečar, via Scussa 8. 323

BABICA izkušena, sprejema noseče na dom. Ulica Chiozza 50 pritličje 316

VINCE kot zlato in kot jajčja kri — se pri Grilj-u v Trnovem dobi. 289

TRGOVSKI POMOČNIK, z večletno prakso išče službe v mestu ali na deželi; eventuelno vzame tudi prodajalno v najem. Naslov pri upravništvu. 287

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Trpoški sok (Sciroppo di salsapariglia) izdelan v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilno in krepilno sredstvo. Steklenica stane L 11. 281

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 290

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcijoniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 321

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 318

Naslednji dve besedi:
VELOCE-LAVABENE
sta znamenje, zakonito zavarovano, neprekosljivega
PRALNEGA MILA
rumenega
Poskusite in prepričali se bodete
F.LLI FINZI - TRST
Tel. 11-64

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je

Eliza Rakovšček roj. Jakli

po dolgotrajnem bolehanju nenadoma umrla danes zvečer ob 7.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v sredo ob 3. uri popoldne na domače pokopališče pri sv. Mavru.

PRI SV. LUCIJI, dne 8. sušca 1926.

Josip, soprog. **Katarina Jakli,** mati.
Družina **Rakovšček, Katarina Grivičič** roj **Jakli,** teta. (344)

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljeni oče, brat, tast in stari oče

Vekoslav Kodrič

po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 74. letu, danes zjutraj, ob 8. uri, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, 10. t. m., ob 4. uri pop. iz hiše žalosti Piano S. Anna 59.

TRST, 9. marca 1926.

Fran, Alojzij in **Milan,** sinovi.
Marička in **Marija,** sinahi, **Zorka, Ivanka, Slavko, Darinka, Vida, Boženka** in **Dušan,** vnuki, **Maks,** brat in ostali sorodniki.

Odlikovano Pogrebno podjetje Nuova Impresa, Corso V. E. III, št. 47. 343

PODLISTEK

JULES VERNE: (21)

Skrivnostni otok

«Torej na lov, Harbert, je rekel mornar. Strelivo dobiva po poti, a puške si odsečeva v gozdu».

Ko sta bila že pripravljena za odhod, je Harbert rekel, da bi bilo dobro najti kakšno nadomestilo za kresilno gobo.

«Kaj pa? je vprašal Pencroff.

— Nasmojeno platno, je odgovoril mladenič, bo za silo nadomestovalo kresilno gobo.»

Mornarju se je zdela ta previdnost na mestu, dasi je moral žrtvovati kos svojega žepnega robca. Toda stvar je bila važna in Pencroff je odvezal od svojega velikega, križasto pisanega robca nekaj kosov in jih osmodil. Nato je spravil to lahko gorljivo tvarino v neko skalnato luknjo, kjer je bila obvarovana pred vetrom in vlago.

Bila je deveta zjutraj. Vreme je kazalo, da se bo izpremenilo; pihal je jugovzhodnik. Harbert in Pencroff sta zavila za ogel kaminov in se ozrla v dim, ki se je vil iz skale, nato sta šla naprej ob levem bregu reke.

Ko sta prišla v gozd, je Pencroff ulomil dve debelj veji in ju izpremenil v palici, Harbert pa ju je s kamenjem ošpičil na enem koncu. Kaj bi bila dala za nož! Nato sta lovca šla dalje po gosti travi, vedno še ob strmem bregu. Tam, kjer je reka zavila proti jugozapadu, se je močno zožila in bregova sta oklepala prav ozko strugo, ki so jo drevesne krone od obeh strani zagrinjale. Da ne bi zgrešila, je Pencroff sklenil hoditi vedno ob vodi, ker le na ta način jih je mogla pot gotovo pripeljati tja, odkoder sta prišla. Hoja ob bregu pa je bila nekoliko težavna; ponekod so upogljive veje segale do vodne površine, drugod pa so jima dračje in liane zastavljale pot, da sta si morala s palico pot napravljati. Včasih je Harbert urno kakor mlada mačka smuknil v stran v goščavo, toda Pencroff ga je takoj pozval nazaj in ga prosil, naj se ne oddaljuje.

Pozorno je mornar opazoval naravo okrog sebe. Ob levem bregu so se razprostirala ravnejša tla, ki so se proti notranjščini polagoma dvigala. Tu pa tam je bila zemlja zelo vlažna in skoraj močvirnata.

Pod nogami sta čutila celo omrežje vodnih žil, ki so se brzkone po kakšnih podzemskih razpokah izlivale v reko. Včasih je zažuborel preko goščave majhen potok, ki sta ga lahko preskočila. Nasprotni breg je bil videti dosti manj raven in obrisi doline, po kateri je tekla reka, so se razločno videli. Stopničasto pobočje je bilo pokrito z drevjem, ki je tvorilo zeleno zaveso, katera je omenjevala razgled. Hoja ob desnem bregu bi bila mnogo težavnejša, zakaj s strmega, ponekod celo navpičnega pobočja so se nagibala k vodi mnoga drevesa, ki so se držala zemlje samo še s korenikami, a so visela celo do vode.

Ni treba posebej omeniti, da sta gozd kakor tudi že preiskana obala bila videti še nedotaknjena. Noben človek ni do sedaj stopal po teh tleh. Toda Pencroff je zapazil sledove divjih zveri, ki so morale pred kratkim tod skozi, dasi ni vedel, katere živali bi to bile. Po Harbertovem mnenju so nekateri sledovi kazali na strašne zveri, s katerimi se jima bo še spogledati. Nikjer pa nista našla odsekane veje, ostanke ugaslega ognja ali sledove človeških stopinj. Zadnja okolnost jim je bila morda v srečo. Bilo se je bolj bati, kakor si želeti srečanja z morebitnimi prebivalci te zemlje sredi Tihega oceana.